

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง
ว่าด้วยลิฟท์ขนส่งวัสดุชั่วคราว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ (๗) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ กระทรวงมหาดไทย จึงกำหนดการคุ้มครองแรงงานในสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยสำหรับลูกจ้างไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“งานก่อสร้าง” หมายความว่า การประกอบการเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร สนามบิน ทางรถไฟ ทางรถราง ท่าเรือ ทางน้ำ สะพาน ถนน การโทรเลข โทรศัพท์ ไฟฟ้า ก๊าซ หรือการประปา และหมายความรวมถึงการต่อเติม ซ่อมแซม ซ่อมบำรุง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ ด้วย

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามความหมายที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

“ลิฟท์ขนส่งวัสดุชั่วคราว” หมายความว่า เครื่องใช้ในการก่อสร้างเพื่อขนส่งวัสดุในทางตั้งประกอบด้วยหอลิฟท์หรือปล่องลิฟท์ ตัวลิฟท์ และเครื่องจักร

“หอลิฟท์” หมายความว่า โครงสร้างเป็นหอสุงจากพื้นสำหรับเป็นที่ติดตั้งตัวลิฟท์ในงานก่อสร้างเป็นการชั่วคราว

“ปล่องลิฟท์” หมายความว่า ช่องที่อยู่ภายในสิ่งก่อสร้าง สำหรับใช้เป็นทางเคลื่อนขนลงของตัวลิฟท์ในงานก่อสร้างเป็นการชั่วคราว

“ตัวลิฟท์” หมายความว่า ที่สำหรับรองรับหรือบรรจุวัสดุ สามารถเคลื่อนย้ายขนลงได้โดยใช้เครื่องจักรในหรือนอกหोलิฟท์หรือปล่องลิฟท์

หมวด ๑

การสร้างลิฟท์ขนส่งวัสดุชั่วคราว

ข้อ ๒ ลิฟท์ที่มีความสูงเกินเก้าเมตร นายจ้างจะต้องจัดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา จาก ก.ว. เป็นผู้ออกแบบและคำนวณโครงสร้าง พร้อมทั้งกำหนดรายละเอียดของหอลิฟท์และตัวลิฟท์ อย่างน้อยให้เป็นไปตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

(๑) หอลิฟท์ ต้องสามารถรับน้ำหนักได้ไม่น้อยกว่าสองเท่าของน้ำหนักแห่งการใช้งาน (working load)

(๒) คานสำหรับติดตั้งรอก และฐานที่รองรับคาน ต้องมีความแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนักรอก น้ำหนักตัวลิฟท์ และน้ำหนักบรรทุก (Live Load) โดยมีส่วนปลอดภัย (factor of safety) ไม่น้อยกว่าห้า

(๓) หอลิฟท์ที่สร้างด้วยไม้ ต้องสร้างด้วยไม้ที่มีหน่วยแรงดัดประลัย (ultimate bending stress) ไม่น้อยกว่าแปดร้อยกิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร และมีส่วนปลอดภัยไม่น้อยกว่าแปด

(๔) หอฉลิตที่สร้างด้วยโลหะ ต้องเป็นโลหะที่มีจุดคราก (yield point) ไม่น้อยกว่าสองพันสี่ร้อยกิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร และมีส่วนปลอดภัย ไม่น้อยกว่าสอง

(๕) ฐานรองรับหอฉลิต ต้องมีความมั่นคงสามารถรับน้ำหนักได้ไม่น้อยกว่าสองเท่าของน้ำหนักหอฉลิต น้ำหนักตัวฉลิต และน้ำหนักบรรทุก

(๖) ตัวฉลิตต้องมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักบรรทุกได้ไม่น้อยกว่าห้าเท่าของน้ำหนักแห่งการใช้งาน และต้องมีขอบกันของตกสูง ไม่น้อยกว่าเจ็ดเซนติเมตรจากพนักของตัวฉลิตโดยรอบ และค้ำที่มีไว้ทางขนของเข้าออก ต้องมีผนังปกกันด้วยไม้หรือลวดตาข่าย มีความสูงจากพนักของตัวฉลิต ไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตร เว้นแต่ตัวฉลิตที่มีลักษณะเป็นถังโลหะไม่ต้องมีผนังปกกันก็ได้

ในกรณีที่ตั้งตัวฉลิตที่อยู่ภายนอกหอฉลิต ไม่ต้องมีผนังปกกันตัวฉลิตก็ได้

(๗) หอฉลิตต้องมีการยึดโยง ถ้ายัน หรือตรึงกับพื้นดิน หรือตัวอาคารให้มั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย

ข้อ ๓ เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ยกตัวฉลิต นายจ้างต้องจัดให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร

ข้อ ๔ ในการสร้างฉลิต นายจ้างต้องดำเนินการตามแบบและรายละเอียดตามข้อ ๒ ข้อ ๓ และตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีติดตั้งตัวลิฟท์ภายในหอลิฟท์ ต้องมีลวดตาข่าย หรือไม้ตีเว้นช่องห่างกัน ไม่น้อยกว่าสามเซนติเมตร แต่ไม่เกินสิบเซนติเมตร บัดยึดแน่นกับโครงหอลิฟท์ทุกด้านสูง ไม่น้อยกว่าสองเมตร จากพื้นของหอลิฟท์ เว้นแต่ช่องที่ใช้เป็นทางขนของเข้าออก

(๒) ในกรณีติดตั้งตัวลิฟท์ที่ภายนอกหอลิฟท์ ต้องมีรั้วกันบ่อน้ำมิให้บุคคลเข้าไปในบริเวณที่อาจเป็นอันตรายเนื่องจากของตกได้ ตัวลิฟท์นั้น

(๓) ทางเดินระหว่างลิฟท์กับสิ่งก่อสร้าง ต้อง

(ก) มีราวกันตกสูง ไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร และไม่เกินหนึ่งเมตรสิบเซนติเมตรจากพื้นทางเดิน

(ข) มีขอบกันของตกสูง ไม่น้อยกว่าเจ็ดเซนติเมตร จากพื้นทางเดิน

(ค) มีไม้หรือโลหะขวางกั้นที่สามารถปิดเปิดได้ มีความสูง ไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร แต่ไม่เกินหนึ่งเมตรสิบเซนติเมตร จากพื้นทางเดิน อยู่ห่างจากลิฟท์ ไม่น้อยกว่าหกสิบเซนติเมตรบนทางเดินนั้น

(๔) ในกรณีที่ปล่องลิฟท์ไม่มีผนัง ต้องมีรั้วที่มีความมั่นคงแข็งแรงปิดกั้นทุกด้านสูง ไม่น้อยกว่าสองเมตรจากพื้นแต่ละชั้น เว้นแต่ทางเข้าออกต้องมีไม้หรือโลหะขวางกั้นที่สามารถปิดเปิดได้ มีความสูง ไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร และไม่เกินหนึ่งเมตรสิบเซนติเมตร จากพื้น

ข้อ ๕ เมื่อนายจ้างได้สร้างลิฟต์แล้ว ต้องให้วิศวกรผู้ออกแบบตามข้อ ๒ หรือวิศวกรผู้ควบคุมงาน ตรวจสอบว่าได้สร้างถูกต้องตามแบบ รายการละเอียด และข้อกำหนดตามข้อ ๔ แล้วจึงจะใช้ลิฟต์นั้นได้ และใบรับรองของวิศวกรดังกล่าว นายจ้างจะต้องเก็บรักษาไว้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่กรมแรงงานตรวจดูได้ตลอดเวลาการใช้ลิฟต์นั้น

ข้อ ๖ การใช้ลิฟต์ นายจ้างต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้มีผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมการใช้ลิฟต์มาแล้ว ทำหน้าที่บังคับลิฟต์ประจำตลอดเวลาที่ใช้ลิฟต์

(๒) ให้มีข้อบังคับการใช้ลิฟต์ที่ติดไว้ให้เห็นชัดเจนในบริเวณลิฟต์ และผู้ทำหน้าที่บังคับลิฟต์ตาม (๑) ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับนั้นโดยเคร่งครัด

(๓) ให้มีการตรวจสอบลิฟต์ทุกวัน ถ้ามีส่วนใดชำรุดเสียหายต้องซ่อมให้เรียบร้อยก่อนที่จะใช้งาน

(๔) ติดป้าย "ห้ามใช้ลิฟต์" ให้ลูกจ้างทราบ ในกรณีลิฟต์ที่ไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน หรือไม่มีผู้ทำหน้าที่บังคับลิฟต์ตาม (๑)

(๕) ห้ามมิให้บุคคลใดใช้ลิฟต์ขึ้นลงอย่างเด็ดขาด เว้นแต่ในกรณีตรวจสอบหรือซ่อมแซมลิฟต์

(๖) ติดป้ายบอกพิกัดน้ำหนักบรรทุกไว้ที่ลิฟต์ให้เห็นได้ชัดเจน

(๗) ต้องจัดวางและป้องกันมิให้วัสดุตก หรือยื่นออกมาขัดกับโครงหอลิฟต์

(๘) ในการใช้ลิฟท์ขนรถขนของหรือเครื่องมือที่ต้องป้องกันให้รถหรือเครื่องมือเคลื่อนที่ได้

ข้อ ๑ ในกรณีนายจ้างใช้ลิฟท์ในการทำงานก่อสร้าง ห้ามมิให้ใช้ลิฟท์ที่มีลักษณะใช้กระป๋อง หรือภาชนะอื่นที่คล้ายกันเกี่ยวหรือเกาะเคลื่อนย้ายพร้อมกับสายพาน ลวด หรือเชือก แทนตัวลิฟท์ในงานก่อสร้าง

หมวด ๒

การคุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ ๘ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับการประกอบหรือติดตั้งโครงลิฟท์ ซ่อมบำรุงลิฟท์ หรือการขน ยก แบก หาม หามส่งของหรือวัสดุขนลงลิฟท์ สวมหมวกแข็ง ถุงมือหนัง รองเท้าหนัง หัวโลหะตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ ๙ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับการควบคุมบังคับลิฟท์ สวมหมวกแข็ง และรองเท้าพยางค์หุ้มส้น ตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งทำงานมีลักษณะโดดเดี่ยวในที่สูงเกินสามเมตร และไม่มีเครื่องป้องกันอันตรายหรือการป้องกันอันตรายอย่างอื่น สวมเข็มขัดนิรภัยและเชือกนิรภัยตลอดเวลาที่ลูกจ้างทำงาน

ข้อ ๑๑ อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) หมวกแข็ง ต้องมีน้ำหนักไม่เกินสร้อยยีสบสกรัม ทำด้วยวัสดุที่ไม่ใช่โลหะ และมีความต้านทานสามารถทนแรงกระแทกได้ไม่น้อยกว่าสามร้อยแปดสิบห้ากรัม ภายในหมวกต้องมีรองในหมวก ทำด้วยหนัง พลาสติก ผ้า หรือวัสดุอื่นที่คล้ายกัน อยู่ห่างผนังหมวกไม่น้อยกว่าหนึ่งเซนติเมตร ซึ่งสามารถปรับระยะได้ตามขนาดศีรษะของผู้ใช้ เพื่อป้องกันศีรษะกระทบกับผนังหมวก

(๒) ถังมือหนัง ต้องมีความยาวหุ้มถึงข้อมือ มีลักษณะใช้สวมกับนิ้วมือได้ทุกนิ้ว

(๓) รองเท้าหนังหัวโลหะ ปลายรองเท้าต้องมีโลหะแข็งหุ้ม สามารถทนแรงกดได้ไม่น้อยกว่าสร้อยสี่สิบหกกรัม

(๔) เข็มขัดนิรภัยและเชือกนิรภัย ต้องทำด้วยหนังไนลอน ผ้าฝ้ายถัก หรือวัสดุอื่นที่คล้ายกันและสามารถทนแรงดึงได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งพันหนึ่งร้อยห้าสิบกรัม สำหรับเข็มขัดนิรภัยต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่าห้าเซนติเมตร

ข้อ ๑๒ ข้อกำหนดตามประกาศนี้ ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำต้องปฏิบัติเท่านั้น

ข้อ ๑๓ ให้นายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายตามประกาศนี้

ข้อ ๑๔ ประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔

ประเทือง กิริติบุตร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย